SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 43. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, MARCH 5, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 5-го БЕРЕЗНЯ 1993. Ч. 43. РІК C.

УКРАЇНА ПРОТЕСТУЄ

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 1-го березня, Міністерство Закордонних Справ України оприлюднило заяву щодо виступу президента Росії Боріса Єльцина на з'їзді „Гражданского союзу" 28-го лютого. Там президент Росії заявив, що „настав момент, коли відповідні міжнародні організації, включаючи ООН, повинні надати Росії особливі уповноваження, як гаранта миру і стабільности на території колишнього СССР".

У заяві МЗС Україна наголошує, що „ніхто в Україні не уповноважував президента Росії звертатися до ООН з таким проханням. Ця ідея є грубим порушенням всіх існуючих міжнародних норм, в тому числі принципів статуту ООН і головних документів Наради Безпеки і Співпраці в Европі. Прагнення Росії, на якому наголосив Боріс Єльцин, несе в собі неприховану загрозу створення ситуації, за якої на одну з країн-учасниць СНД буде покладено поліційні функції, що привело б до диктату, втручання до внутрішніх справ, становило б загрозу суверенітетові і територіяльній цілісності України".

У зв'язку з тим, що Україна ніколи не погодиться з такими претенсіями, Міністер закордонних справ України звернувся до генерального секретаря ООН з викладенням своєї позиції.

Радник амбасади України в Росії Вадим Долганов назвав „брудною провокацією" повідомлення газети „Аль Кост" про те, що Україна нібито продала палестинському рухові опору дві атомні боєголовки і скерувала до південного Ливану п'ять українських офіцерів. „Ми виступили із заявою в російських газетах та у світових агентствах, де характеризували цей випадок як брудну провокацію", — заявив В. Долганов і додав, що газета „Аль Кост" зареєстрована у міністерстві преси Російської федерації, видається у Москві і, фактично, є філією газети „Совєтская Росія".

„Вашінґтон пост" помістив листа амбасадора О. Білоруса

Джерзі Ситі, Н.Дж. — В щоденнику „Вашінгтон Пост" 1-го березня появився лист підписаний амбасадором України у Вашінгтоні Олегом Білорусом, в якому він відповідає на статтю, що була друкована в американському щоденнику 12-го лютого пера Роберта Новака і Ровленда Еванса на тему, яка стала, як пише амбасадор, вже стереотипом в пресі, що Україна не хоче зумисне підписувати угоди щодо редукції нуклеарної зброї.

О. Білорус вияснює чому саме Україна досі не підписала проєкту угоди, а рівночасно інформує американських читачів, що автори статті неправильно написали немов би Україна настоювала на надання їй величезної грошової допомоги ЗСА точно 1.5 біл. дол. Такої допомоги Україна ніколи офіційно не вимагала. Навпаки Президент України Леонід Кравчук заініціював встановлення міжнародного фонду, який допомагав би так Україні, як і іншим державам, що бажають позбутися нуклеарної зброї.

Вкінці амбасадор О. Білорус, спростувавши фактичні помилки авторів статті, протестує проти її образливого тону, в якому інсинуується Україні шантаж в тій справі коли на ділі Україна потерпіла найбільше від нуклеарної радіяції у наслідок катастрофи у Чорнобилі в 1986 році, і тому не хоче мати на своєму терені нуклеарних споруд.

Зупинено реактор ч. 1 у Чорнобилі

Київ.— Пресове агентство Ройтерс подало вістку про те, що на Атомно-Електричній Станції в Чорнобилі, місці найбільшої ядерної катастрофи, закрито один з реакторів, після того, як там знайдено невеликий витік у запасовій помпі. Речник Чорнобильської АЕС заявив, що радіяційного витіку не було в реакторі ч. 1, а на направу помпи потрібно приблизно чотири дні.

Як відомо, Чорнобильська АЕС за останній рік часу мала вже кілька невеликих випадків, включно з двома незначними пожежами і оливним витіком.

РОСІЙСЬКІ ШОВІНІСТИ ПІДБУРЮЮТЬ СЕВАСТОПІЛЬЦІВ

Севастопіль. — Останні повідомлення українського інформаційного агентства УНІАР містять занепокоєння з приводу подій в Севастополі.

Не встиг Президент України Леонід Кравчук видати розпорядження, згідно з яким кабінет міністрів до 1-го квітня ц.р. має подати на розгляд Верховної Ради проєкт закону про статус спеціяльної економічної зони міста Севастополя, як туди приїхала велика група проімперськи наставлених російських письменників та представників наукової інтелігенції. Серед них такі відомі прихильники відновлення Совєтського Союзу, як головні редактори шовіністичних газет „Літєратурная Россія" і „Дєнь" Ернст Романов та Алєксандр Проханов, академік Ігор Шафарєвіч, один з представників „червоно-коричневого" напряму в російській літературі Пьотр Проскурін. Мета їхньої візити була очевидно провокативною, бо замість запланованої зустрічі з командуванням Чорноморської фльоти відбулося несанкціоноване вуличне віче, в якому також взяли активну участь члени так званого Фронту національного порятунку. Лідер цього „фронту" Алєксандр Круґлов заявив, що учасники віча не потребують дозволу міських властей, бо підлягають тільки російським законам.

У вівторок, 2-го березня, в Севастополі відбулися міські збори Комуністичної партії, в яких взяли участь понад 500 осіб. Перед їхніми учасниками виступив колишній командуючий Чорноморською фльотою адмірал Алєксєй Калінін. Він цілком відверто запропонував перетворити місто у „центр відновлення СССР". В цьому дусі збори прийняли резолюцію.

Тим часом російськомовний рух Криму вимагає негайної ліквідації митних бар'єрів в економічних зв'язках між Кримом та Росією, входження Криму в рублеву зону та прийняття закону Республіки Крим про подвійне громадянство за принципом: громадяни Республіки Крим є громадянами будь-якої іншої держави, за власним вибором.

РЕЄСТРАЦІЯ ПАРТІЇ КОШТУЄ 100,000

Київ (УНІАР). — Тут у вівторок, 2-го березня, Кабінет Міністрів України ухвалив постанову про порядок і розміри оплати за реєстрацію партій та громадських об'єднань. Відтепер за реєстрацію політичної партії треба платити 100,000 карбованців. Реєстрація всеукраїнських об'єднань громадян коштуватиме 60,000, а міжнародних 20,000 карбованців і 500 дол. ЗСА.

І. Плющ повернувся в Україну

Київ (УНІАР). — В понеділок, 1-го березня, делегація Верховної Ради України на чолі з її головою Іваном Плющем повернулася з Туреччини та Греції. Як уже інформовано, українська делегація взяла участь в засіданні Асамблеї країн чорноморського реґіону, що відбулася в Стамбулі. Україна підписала декларацію про створення парляментської Асамблеї країн-учасниць чорноморського економічного співтовариства, а також меморандум з питань дальшої співпраці.

У зустрічі взяли участь керівники парляментів України, Туреччини, Албанії, Росії, Азербайджану, Вірменії, Грузії, Молдови, Румунії.

У Греції українські парляментаристи провели переговори з керівниками цієї держави, ознайомилися з працею місцевого парляменту, домовилися про поглиблення двосторонніх відносин.

У вівторок, 2-го лютого, розпочала працю Верховна Рада. На ранковому засіданні сесії І. Плющ запропонував заслухати звіт голови лічильної комісії з виборів Конституційного суду. Частина депутатів, більшість з яких входить до Народної Ради, запротестували, відкликаючись на те, що 1-го лютого засідала Президія Верховної Ради, яка намітила програму праці сесії, але питання про Конституційний суд не було внесене до порядку нарад на цей тиждень. Опозиція в парляменті заблькувала пропозицію головуючого. Тоді І. Плющ запропонував провести нову реєстрацію. Зареєструвалося 281 депутат, але пленарне засідання так і не розпочалося, оскільки 25 народних депутатів, протестуючи, подали голові Верховної Ради конверти зі своїми депутатськими платнями. Довелося оголосити перерву до 4-ої години по полудні.

Для узгоджувальних переговорів з І. Плющем Народна Рада обрала п'ятьох депутатів, які вирішили запропонувати, щоб половину членів Конституційного суду призначив Президент, а половину — обрала Верховна Рада. На вечірньому засіданні голова оголосив, що питання Конституційного суду в цей день розглядатися не буде. Тоді заре-

(Закінчення на стор. 6)

АНТОЛОГІЯ ПИСЬМЕННИКІВ-ПОЛІТВ'ЯЗНІВ

Харків (УНІАР). — Ту у суботу, 27-го лютого, у Харківському Державному Університеті вийшла книга Антологія української поезії п.н. „Відчини серце". Автори книги — політичні в'язні 20—70-их років совєтського тоталітарного режиму. Тираж — 50,000 примірників.

Б. Єльцин виступив проти „сваволі рад"

Москва. — Виступаючи у понеділок, 1-го березня, на відкритті форуму громадсько-політичного бльоку „Громадянський союз" президент Росії Боріс Єльцин твердо висловився за дотримання принципу розділу властей. Він сказав, що одна і та ж конституція не може містити в собі різні принципи. „Треба вибирати щось одне: або ми вертаємося до свавілля рад, або йдемо до розділу влади. Цей вибір рано чи пізно, а все одно доведеться здійснити. Чим довше будемо затягувати, тим довше збережеться хаос у суспільстві".

Б. Єльцин вважає, що Верховна рада Росії свідомо веде справу до відмови від принципу розділу влади, перебрала на себе надто великі виконавчі функції, в тому числі й право розпоряджатися федеральним майном. „Фактично в Росії поряд із конституційним урядом діє ще один — під еґідою Верховної ради. Президент більше не може стерпіти цього", — заявив Б. Єльцин. Далі він сказав, що головне завдання тепер — не допустити у країні вибуху контрреволюції, бо заклики до повстання, до громадянської війни лунають все голосніше. Умовою подолання кризи, на думку президента, може бути тільки угода між усіма політичними силами.

Б. Єльцин висловився в тому сенсі, що майбутнє Росії можна забезпечити на шляху ефективної і збалянсованої федерації. „Якщо ми відмовимося від цього, дістанемо або диктатуру, або анархію", — підкреслив він.

ШЕВЧЕНКІВСЬКА АКАДЕМІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Об'єднаний Комітет Українсько-Американських Організацій Ню Йорку — Відділ УККА — у співпраці з Науковим Товариством ім. Шевченка влаштовують традиційну Шевченківську Академію в неділю, 7-го березня ц.р. У програмі виступлять хор „Думка", музичний ансамбль хору „Думки", Роман Цимбала — тенор Львівської опери, і Оля Шкафаровська-Рудик, рецитація. Святкове слово виголосить проф. Юліян Тамаш з Нового Саду, Хорватія.

Академія почнеться о год. 3:30 по полудні у залі Українського Народного Дому, 140 Друга авеню.

РЕСПУБЛІКАНЦІ СТАВЛЯТЬСЯ З НЕДОВІР'ЯМ ДО ПРОПОЗИЦІЙ Б. КЛІНТОНА

Вашінгтон. — У вівторок, 2-го березня, президент Билл Клінтон відправився, за висловом кореспондента пресового агентства АП Теренса Ганта, „на ворожу територію". Президент зустрівся у Конгресі з сенаторами-республіканцями, щоб вислухати їх думку про свої економічні пропозиції. Республіканці не приховували скептичного ставлення до ініціятив Б. Клінтона.

Перед зустріччю Президента-демократа з сенаторами з опозиційної партії на телевізії виступив лідер республіканців у Сенаті Роберт Дол, а перед акредитованими у Білому Домі журналістами — пресовий секретар президента Ді-Ді Маєрс.

Р. Дол виступав у ранкових програмах телевізійних компаній Ей-Бі-Сі і Ен-Бі-Сі. Він сказав, що Клінтон робить ставку на податки і збільшення видатків. Сенатор нагадав, що економічний плян Президента передбачає збільшення податків на 360 блн. дол. а видатки зростуть на 178 блн. дол. „Якщо республіканці, — сказав Р. Дол у телевізійній програмі 'З добрим ранком, Америко!', — не переконають Президента внести істотні зміни в його плян, вони запропонують серію поправок". Прийнятий в такому вигляді, в якому він представлений Конґресові, плян Клінтона, підкреслив Дол, приведе до збільшення дефіциту федерального бюджету. Коли Дола запитали, чи серйозно Клінтон має намір зменшити дефіцит, сенатор відповів: „Цілком серйозно, але він має намір йти не тим шляхом, яким треба".

Пресовий секретар Ді-Ді Маєрс, не задумуючись, обвинуватила республіканців у тому, що з їх вини дефіцит федерального бюджету досягнув більш як 4 трильйонів дол. Але Маєрс, як підкреслюють коментатори, забула, що, поперше, закон про щорічний бюджет є прерогативою не Білого Дому, а Конґресу, а подруге, що за останні 12 років демократам належала більшість в Палаті Репрезентантів, а шість років тому вони були в більшості у Сенаті. Маєрс висловила надію, що президент Клінтон і сенатори-республіканці все ж таки проведуть „конструктивний діялог".

Відзначать 60-річчя голоду

Ню Йорк. — Тут у неділю, 7-го березня, в годині 10-ій ранку в соборі св. Володимира, 160 захід 82-га вул. в Мангеттені, відбудеться Служба Божа і Панахида на відзначення 60-річчя Великого голоду 1932—33 років і Панахида до 40-го дня смерти Лідії Коваленко-Маняк, голови Асоціяції Дослідників Ґеноциду-Голодомору, а також вшанування пам'яті її чоловіка, письменника Володимира Маняка, [illegible]ника книги-меморіялу „Голод-33", який загинув минулого року.

Після Панахиди в церковній залі відбудеться вшанування пам'яті жертв голодомору. В програмі скорботного свята — доповіді ред. Раїси Руденко і Валентини Юрченко, яка представлятиме Комісію дослідження голоду, що її очолював проф. Джеймс Мейс.

У СВІТІ

В ПОНЕДІЛОК, 1-ГО БЕРЕЗНЯ, 19-річний палестинець Зіяд Сальма вбив ножем у центрі Тель-Авіву двох осіб, а дев'ятьох тяжко поранив. Натовп розлючених мешканців міста ледве не вчинив над ним самосуду, однак поліції вдалося врятувати терориста від вуличної розправи. Зіяд Салма проживав у смузі Ґази, а на працю доїздив до Тель-Авіву. Трагічний інцидент послужив ще одним приводом і для лівих, і для правих депутатів парляменту знову порушити питання про те, що Ізраїль повинен відмовитися від смуги Ґази і не дозволяти вихідцям з неї працювати в Ізраїлі. На це прем'єр Їцак Рабін заявив, що ніякий палестинський терор не змусить ізраїльський уряд відмовитися від смуги Ґази.

ПРЕДСТАВНИКИ КОМІСІЇ ООН в питаннях втікачів повідомляють з Боснії, що сербські бойовики оточили боснійське місто Черське і наступають на нього. Очевидно, невдовзі вони його окупують. Тим часом у Черську, як стверджують спостерігачі, знаходиться до 1,500 ранених слов'ян-мусулман. Працівники ООН пробували своїми автами вивезти ранених з міста, щоб надати їм необхідну медичну допомогу, однак серби відмовилися пропустити автобуси ООН в Черське.

ІРАНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ агентство ІРНА повідомило, що за останні п'ять днів Іран передав для населення Боснії 200 тонн харчів та інших товарів першої необхідности. Перша колона авт з 90 тоннами муки, цукру і масла вже доїхала до місця призначення в центральній Боснії, а друга зі 110 тоннами харчів і медикаментів, вирушила із Загребу, столиці Хорватії, в понеділок, 1-го березня.

ПІСЛЯ ЧОТИРИРІЧНОЇ перерви в китайській столиці відновилися китайсько-американські консультації щодо вступу Китаю у число держав, котрі підписали так звану Генеральну угоду про тарифи і торгівлю. Ці консультації були зірвані американською стороною після того, як китайські власті в 1989 році силою зброї придушили антиурядові виступи столичних студентів.

МІНІСТЕРСТВО ЗАКОРДОННИХ справ Північної Кореї заявило, що уряд країни не відновить переговорів з Японією про нормалізацію двосторонніх стосунків до того часу, поки японська сторона наполягатиме на міжнародній контролі північно-корейських ядерних програм. З тієї ж причини Північна Корея розірвала взаємини з Південною Кореєю, яка також вимагає міжнародної інспекції північно-корейських ядерних об'єктів.

КАНЦЛЕР НІМЕЧЧИНИ Гельмут Коль, який у ці дні здійснює поїздку в азійські країни, прибув зі своєю першою офіційною візитою до Південної Кореї. Таким чином він став першим закордонним державним лідером, котрий зустрінеться з новим президентом Республіки Корея Кім Ен Самом. Спостерігачі передбачають, що в центрі розмови керівників стоятиме актуальний для корейців німецький досвід об'єднання країни, а також можливість південно-корейських інвестицій в економіку східних територій Німеччини.

В ІНДІЇ УСПІШНО пройшов випробування перший тяжкий танк власного виробництва „Арджун". Невдовзі він надійде на озброєння індійської армії. Хоч проєкт створення танка було започатковано ще в 1974 році, він і досі залишився б нереалізованим, якби Росія, котра постачала Індію своїми танками типу Т-72, не перестала надсилати запасні частини до них.

ЦИМИ ДНЯМИ В ГРОШОВОМУ обігу Латвії з'являться нові національні купюри — лати. Вони були виготовлені в Мюнхені і, як свідчать спеціялісти, добре захищені від підроблення.

В АМЕРИЦІ

З ПОЧАТКОМ БЕРЕЗНЯ завважується, що післявиборче економічне піднесення починає втрачати свою силу. Підкресленням цього є найновіші урядові статистичні дані: продаж нових мешканевих будинків зменшився на 13.8 відсотків, найбільше за останніх 11 років і то коли відсотки на мортґеджові позички є найнижчими за 20 років.

ЗГІДНО ЗІ СТАТИСТИЧНИМИ даними Департаменту сільського господарства, кількість осіб, які отримують харчову допомогу у виді окремих купонів у ЗСА в 1992 році дуже збільшилася. Тепер одна на 10 осіб отримує таку допомогу, а це переважає кількість такої допомоги під час минулої економічної рецесії в 1980-их роках. Виявляється, що у грудні минулого року харчову допомогу отримало 26.6 міл. осіб або 10.4 відсотки населення країни. Такі звідомлення не впливають надто позитивно на післявиборчий оптимізм і викликають неспокій.

ОФІЦІЙНІ ЧИННИКИ перестерігають американських громадян, що намагання контролювати ціни за медичну допомогу можуть обійтися всім дуже дорого. Вони твердять, що в справі зросту коштів охорони здоров'я більшість громадян мають мильні поняття. До речі, цьогорічна сума охорони здоров'я виноситиме понад 900 біл. дол. Для прикладу подано, що працівники думають, що їхні працедавці платять більшу частину їхнього медичного забезпечення, насправді то це самі працівники оплачують ці забезпечення у формі нижчих заробітних платень.

У ВІВТОРОК, 2-ГО БЕРЕЗНЯ, президент Билл Клінтон знову зробив небуденне потягнення, відвідавши в Капітолю своїх партійних конкурентів — республіканських членів Палати Репрезентантів і сенаторів. На обидвох зустрічах відносини були дуже дружніми, хоч йому було поставлено багато питань щодо його економічного пляну. Після зустрічей республіканці заявили кореспондентам, що економічний плян президента Б. Клінтона є надто перевантажений підвищенням податків і має замалу кількість пропозицій для зменшення витрат. Все ж таки обидві сторони ствердили, що зустрічі були приязними.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона подав до відома, що минулого вівтірка Росія погодилася вислати свої військові літаки на допомогу перевезення та скинення ліків і харчів окруженим сербами селам мусулманів у східній Боснії та Герцеґовині, а дев'ять інших країн запропонували допомогу харчами і ліками. У Москві міністер закордонних справ Андрей Козирев сказав, що ця акція Росії може розпочатися „дуже скоро", як тільки технічні питання безпеки російських літаків будуть ґарантовані. У минулому Росія завжди була союзником сербів.

„Українські жінки повинні гідно презентуватися у світі"

Модельєрка Е. Тріска при праці.

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Г. Колесса). — Вже не раз мешканці метрополії Ню Йорку та Ню Джерзі мали нагоду відвідати покази сучасного одягу модельєрки Евгенії Тріски. Ці імпрези викликали живе зацікавлення, що й не дивно — адже стилістка добре обізнана з новими течіями в моді, що поєднується в неї з почуттям естетики, добрим смаком і фантазією. І все це покладено на професійну основу — Евгенія Тріска покінчила високі студії в ділянці модельєрства у школі Мар'яни Тіце Реде у Відні та у Фешен Інституті в Ню Йорку, а досвіду набралася у фірмах таких відомих модельєрів як Чарлз Джеймс, Моллі Паркс чи Мері Федден; працювала також у Боба Мекі. Вистачить сказати, що Чарлз Джеймс посилав Е. Тріску до Голливуду з ціллю поправити сукню артистці світової слави Елизабет Тейлор.

З цікавістю слухаємо розповіді стилістки в нашій редакції, оглядаємо ескізи та фото її моделей. У всьому відчувається простота, але разом з тим — елеґантність і вишуканість.

— Останнім часом займаюся підготовою нового показу одягу, який відбудеться в залі Українського Інституту Америки 14-го березня двічі — о 3-ій та 7-ій

(Закінчення на стор. 6)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки — money orders — виставляти на: Svoboda

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою.
За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Росія — як жандарм на Сході Европи?

28-го лютого ц. р. президент Росії Боріс Єльцин виголосив на одному з'їзді у Москві промову, в якій висловив вимогу, щоб Рада безпеки Об'єднаних Націй надала Росії „особливі права" стати ґарантом миру і безпеки на території колишнього Совєтського Союзу, з правом встрявати у суперечки різних етнічних груп . Ця промова Єльцина мусить породити велике здивування: навіщо Єльцин взагалі вискочив з такою суґестією? Боріс Єльцин — не новик у політиці, людина, яка перейшла всі ступні кар'єри за комуністичної влади, спершу протеґований Міхаїлом Ґорбачовим, згодом його суперник влади, виграв це суперництво, пімстився, що Ґорбачов колись викинув був його з Політбюра, — виступив з Компартії, насправді, це він, Єльцин провалив пуч сталіністів у Москві у серпні 1991 року, сприйняв розвал імперії, як логічний акт історичної Немезіс, гратулював Леонідові Кравчукові за вислід референдуму в Україні та вибір Кравчука на президента і перевів у московському парляменті визнання Росією державности України. Той же Єльцин підписав між принципами СНД точки про непорушність кордонів членських держав, невтручання у внутрішні справи і лагодження конфліктів включно з переговорами. Єльцин тямить це все і напевне знав не гірше Шмемена, що Україна негайно запротестує, що вже сталося з різкою заявою, що Україна не уповноважнювала Єльцина звертатися до ОН з подібною суґестією.

Існують різні гіпотези — навіщо було говорити щось таке, яке викличе голосний відгук, затруїть атмосферу саме у тому часі, коли Росії і Єльцинові особисто повинно залежати на спокої. Перша можливість — це концесія крайньому правому крилові опозиції проти Єльцина у московському парляменті. Вказувала би на це світлина Єльцина разом з Руцьким, як ніби двох приятелів, у названому числі „Ню Йорк Таймсу". Але не виключене теж, що Єльцин хоче мати „право" противитися самостійницьким рухам деяких мусулманських країн Російської Федерації на Сибірі. Росія (Єльцин) хоче мати леґітимне право дбати про людські і громадські права земляків у чужих державах. В Україні російська меншина, як усі інші, має всі можливі права, ширші, ані ж мали їх національні меншини Української Народної Республіки, яким признано національно-культурну автономію. За два останні роки виповнені між іншим також шиканами від Росії — ніколи не було скарги на ставлення в Україні до росіян, як до другої категорії громадян. Росіянин був поверх року прем'єром і накоїв багато лиха. До промов Боріса Єльцина з 28-го лютого треба ставитися, як до ще однієї пакости від Москви, яких вже було чимало і яким ще не кінець. На тлі темних плям у ситуації в Україні маємо ясні місця: Леонід Кравчук як президент і Анатолій Зленко, як міністер закордонних справ.

Куди більша загроза для України від власних таки земляків, від тих безумовних патріотів-діячів, які не здають собі справи, що своїми амбіціями, своїм самозакоханням і повною відсутністю автокритицизму потурають партійництву, побільшують його та не усвідомлюють, що та міжпартійна боротьба за власні почесті компромітують Україну і її державність. Донедавна вказувано на цьому місці, що в Україніі кращі відносини, як у Росії, бо там є перманентна боротьба між парляментом і президентом. Що кращі відносини, як у Польщі, де є вже четвертий уряд і де сатирична преса кепкує собі з президента. На превеликий жаль — треба буде перевести переоцінку тих поглядів. В указах і промовах Єльцина лихо, а в психіці українців, лихо у політичній сліпоті деяких керівників державного будівництва.

ВИСТУПАЮЧИ У ВАШІНҐТОНІ перед підкомісією для справ сільського господарства, Джордж О'Мера, заступник секретаря Департаменту сільського господарства ЗСА, заявив, що „ЗСА потрібна програма, яка ґарантувала б продовження продажу американського зерна Росії та Україні, бо ми не можемо дозволити собі на втрату таких ринків".

Олександер Ємельянов,
народний депутат України

СТЕЖИНОЮ З ХАЩІВ

I

В економічній діяльності людей так само, як і в їхній поведінці, за природних умов існує безліч різних правил. Скажімо, людина заблукала в дрімучому лісі. Якщо вона піддається паніці, почне метушитися, їй з хащів лісових не вибратися. Зовсім іншим буде результат, коли вона проаналізує пройдений шлях, виявить свої помилки і почне подальший рух на основі виробленого пляну з урахуванням помилок, що призвели до втрати орієнтирів.

Аналогічне явище відбулося в економіці нашої, ще тільки народжуваної держави. Попередні наші, вже два, уряди, не маючи жодної своєї власної позиції у створенні національної економіки, лише метушилися, латали то в одному, то в іншому місці дірки, що безперервно з'являлися. І, як наслідок, завели наше суспільство в „непролазні хащі".

Леонід Кучма довів хибність попередніх шляхів виведення економіки з кризи. І як перше завдання прийняв рішення зупинити рух неправильним шляхом. Свій новий шлях він виклав у пакеті прийнятих декретів і, нарешті, в комплексному пляні дій щодо реалізації „Основ національної економічної політики". Хочу підкреслити, що весь плян має двоаспектний характер. Перший охоплює тактичні, я сказав би, сьогочасні завдання, другий включає стратегію уряду з найголовніших напрямів формування економічного механізму незалежної України. На жаль, у самому документі ці аспекти окреслені не досить чітко.

Тактична діяльність Уряду має на меті подолання процесів поглиблення економічної кризи шляхом посилення централізованого управління державною власністю, частка якої становить близько 90 відсотків. Одночасно ставиться стратегічне завдання — перехід до ринкових відносин, формування ринкової інфраструктури й різке збільшення суб'єктів ринку. Прицьому Уряд обрав шлях не скорочення командирських функцій державних органів управління щодо підвідомчих структур, а скорочення кількости самих господарських структур державного сектора економіки.

Реалізуючи вироблену політику, Л. Кучма вже в перші дні свого правління, прийняв ряд декретів, що викликали неоднозначну реакцію серед членів Парляменту та керівників господарських структур різного рівня. Багато хто з них справедливо побачив у декретах чітку лінію на збільшення ролі органів державного управління, перетворюючи їх на господарські структури,і, по суті, повернення до адміністративно-командних методів управління. Тобто все те, що піддавалося жорсткій критиці з боку колишньої Державної думи України й особливо її представника В. Пинзеника. Саме ця критика спроби повернення попереднього уряду до попередньої системи господарювання і була тією останньою краплиною, яка вирішила долю Фокіна та його команди й привела в старі кабінети на Грушевського, 12, нову команду на чолі з Л. Кучмою.

Ставлення до цих декретів можна синтезувати висловлюванням одного з опонентів. Він сказав, що в цих декретах не вистачає лише одного останнього пункту: просити Фокіна і його команду приступити до виконання своїх попередніх обов'язків. Що дало підставу шановним опонентам висловити таке категоричне судження? Насамперед, що вони розглядали рішення Кабінету міністрів відособлено, а не в комплексі. Подруге, в декретах Уряду містилися тільки тактичні рішення, а загальна стратегія лишалася ніби за кадром. Розгляд же пакету прийнятих декретів у взаємозв'язку, як між собою, так і з пляном дій, показує чітку, обґрунтовану позицію Л. Кучми на розвиток ринкового сектора економіки, вільного підприємництва поряд з централізованим, досить жорстким управлінням підприємствами державного сектора економіки. Інакше кажучи йдеться про те, що кожен суб'єкт господарювання мусить мати хазяїна. Головне — не повинно бути вакууму в управлінні. Ним може бути або приватник (акціонер, орендар тощо), або держава. І я особисто вважаю, що Л. Кучма знайшов не тільки оптимальне розв'язання проблем, а єдино можливе. Він має грамотний плян дій, він має перспективу, націлену на вирішення ґльобального завдання — перетворення України на державу з цивілізованою ринковою економікою. Цим, власне, і відрізняється Л. Кучма зі своїм прийнятим Парляментом пляном від В. Фокіна з відкинутим Парляментом пляном.

Тепер хочу коротко зупинитися на питаннях, пов'язаних зі створенням ринкового простору. За попередніх умов жорсткого адміністративного управління економікою водночас діяли два чинники мотивації до праці — батіг і пряник. Причому батіг — великий, а пряник — маленький. Аби розкрити дію цих двох чинників, дозволю собі навести деякі кількісні параметри.

В Україні функціонують близько ста п'ятдесяти тисяч суб'єктів господарювання, що мають статус юридичної особи з державною власністю. В них зайнято близько 20 мільйонів чоловік, які виробляють близько 90 відсотків валового національного продукту.

Закінчення буде.

Роман С. Голіят

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЖУРНАЛ ПРО УКРАЇНУ

У журналі „Нешенел Джіографік" за березень цього року Майк Едвардс, асистент-редактор, з перекладачем Танею Д'Авіньйон і фотографом Ґердом Ладвигом побували у Росії, Казахстані й Україні. Сім років тому Едвардс відвідав тоді ще совєтську Україну, про що була мова на сторінках нашої преси, й показав прозірки зі своєї подорожі в Українському Інституті Америки.

У репортажі „Після розвалу Совєтського Союзу розпалася імперія" автор описує, що він бачив у цих трьох республіках. М. Едвардс стверджує, що в Росії — інфляція, недостаток і хаос, який прийшов після розвалу СССР.

У Казахстані, який вийшов з російського панування, відчуваються наслідки страшної спадщини— совєтських нуклеарних випробувань. А в 15-сторінковому репортажі про Україну, з мапою, на якій назви міст подані в українській транслітерації, автор інформує про сучасний стан в Україні. На мапі зазначені місця, де знаходяться п'ять атомних реакторів.

Україна є сильно націоналістичною. Її обережні очі звернені на неспокійного сусіда Росію, незважаючи на те, що обі республіки діляться рештками совєтської мілітарної потуги. Україна крокує в пустоті. Він показує знімок водія авта, який стоїть на шосе поза Києвом, тримаючи в руці пляшку горілки, яку хоче заміняти за бензину. Горілки подостатком, а бензини обмаль.

Американський журналіст був свідком, коли вулицями Києва машерували колишні члени УПА. Деякі з них воювали проти нацистів і большевиків до 1950 року. Багато з них терпіли знущання в ҐУЛаґах. Сьогодні уцілілі співають „Слава героям", і святкування в Україні продовжується.

Здобувши незалежність, найбільш впливова організація Рух розкололася. Перший вибраний президент України Леонід Кравчук, колишній шеф-ідеолог комунізму в Україні у співпраці з своїми колишніми партократами спиняє приватизацію.

Новий прем'єр України Леонід Кучма обіцяв зменшити податки і прискорити приватизацію. На жаль, українці кажуть, що на багатьох важливих державних підприємствах зайняли керівні пости колишні партократи. Інфляція купона кожного місяця виносить 30 відсотків.

Недалеко Києва автор бачив летовище, на якому був МіҐ-25. В розмові з майором Олександром Караєвим автор запитав його, чи він розуміє українську мову. Той відповів „Да" з легкою усмішкою. Одначе він не розумів перекладача української мови Таню Д'Авіньйон. Українці будуть тримати російських пілотів, поки не навчать українських, що триватиме кілька років. Караєв у розмові зазначив, що він живе в Україні 10 років, має тут свій апартамент і вважає українців не ворогами, а своїми братами. Але чи російський офіцер воював би проти своєї батьківщини, запитує автор. Сподіймося, що ми цього не діждемося.

Щоб забезпечити себе перед відновленням російського імперіялізму, українці вирішили мати свою армію і бодай тимчасово контроль над нуклеарною зброєю на своїй території. Нині в Україні стаціонує 650-тисячна армія, але до 2000 року ця армія буде зменшена до 250,000.

Українці з росіянами діляться спадщиною християнства, яке свій початок мало в Києві. Але ці слов'янські брати пішли різними шляхами. Український сантимент до свободи почався від польських і російських володарів — зміцнів у XIX сторіччі завдяки палким поезіям Тараса Шевченка.

В будинках на периферії Києва на авіяційному заводі Антонова працює 10,000 робітників, спеціялістів транспортного виробництва. Вони сконструювали шість літаків „Мрія", найбільшого вантажного літака, з крилами, які розтягаються на величину футбольної площі. За совєтського режиму Антонов розробляв

(Закінчення на стор. 6-ій)

Юрій Стефанівський,
Україна

Успіх дебютантів

Українські змагуни, які виступають у зимових видах спорту, видається, слава Богу, зовсім не мають комплексу меншевартости. Без огляду на традиційні авторитети, руйнуючи звиклі уявлення, вони перемагають у міжнародних змаганнях найвищого рівня, стверджуючи високу спортову і політичну клясу нашої молодої держави. Сенсацією стали переможні виступи українських фігуристів-одиночників на чемпіонаті Европи у Гельсінкі.

Лише прикрий випадок із шнурівкою, яка розв'язалася під час виконання обов'язкової програми, завадила 15-річній дебютантці нашої збірної стати кращою фігуристкою Европи. І хоча друге місце, яке посіла несподівано для всіх Оксана на змаганнях такої високої ранги, є дуже почесним, було видно, що на світовій першості вже в цьому році вона буде однією з реальних претенденток на найвищі нагороди. Оксана Баюл почала тренуватися у Дніпропетровському. Її тренер виїхав на працю до Канади, і Оксана залишилася „сиротою". Її та ще двох надійних молодих також „осиротілих" фігуристів Віталія Данильченка та Славка Чилія запросили до себе відомі фахівці, одеські тренери Галина Змієвська та Валентина Ніколаєва. Результати — вражаючі.

Оксана Баюл у свої 15 років володіє таким арсеналом фахових якостей, які мала хіба незабутня Катаріна Вітт, — майстерністю, чарівністю, винахідливістю, впевненістю у собі в поєднанні з винахідливістю і блискавичною реакцією, і саме вони є причиною успіху. Довільна програма Оксани зовні більше нагадує балетний виступ, вона артистично-вишукана — і притому насичена такими складними елементами, як потрійний лутц, який у світі, мабуть, не виконує ніхто. Наша фігуристка виграла довільну програму в основної суперниці Сурії Банали з Франції, яка завоювала золоту медалю, власне за рахунок цього. Баюл своєю майстерністю зачарувала не лише флеґматичних фінів і ми тепер небезпідставно очікуємо принаймні повторення успіху у майбутньому чемпіонаті світу.

Хоч ім'я Дмитра Дмитренка у спортовому світі відоме (він — чемпіон світу серед юньйорів минулого року), навіть найбільші оптимісти не пророкували перемоги цього дебютанта у Гельсінкі. А підстави для таких сподівань взагалі були. Торік Дмитро, на думку фахівців, був на голову вище від своїх суперників. У цьому сезоні він вже встиг посісти перше місце на престижевому міжнародному турнірі в Австрії, де переміг кількох найсильніших фігуристів світу, а на чемпіонаті України в Одесі, що був одночасно і відбірковим на европейський та світовий чемпіонати, виграв у неодноразового бронзового чемпіона континенту Вячеслава Загороднюка. Цікаво, що під час змагань в Одесі у Дмитра поламалася права лижва. В поспіху боротьби відповідну лижву не змогли знайти, і Дмитренко змушений був виступати у двох черевиках на ліву ногу, причому один з них був на розмір меншим.

Після перемоги у чемпіонаті України спортовець лижву вже не міняв, виграв чемпіонат Европи, виступаючи таки у двох лівих черевиках і, мабуть, буде в них виступати на чемпіонаті світу.

Новому чемпіонові Европи 19 років, він учень видатного київського тренера Лідії Маслюкової, ще один вихованець якої, Євген Плюта, до речі, в нинішньому сезоні також завоював звання чемпіона світу в одиночній їзді серед юнаків.

Дмитро Дмитренко дуже критично ставиться до своїх виступів і, мабуть, ніколи не буває задоволений ними, навіть якщо посідає перші місця у високих змаганнях. Проте він знає справжню ціну самому собі, а самоневдоволення виливає у важку виснажливу працю над собою. Власне у цих двох якостях, а ще у вродженій талановитості, і полягають причини успіху молодого спортовця.

Дмитро — інтелектуал, найбільше полюбляє строгу клясичну музику, довільну програму він виконував під твори Бетовена і Баха. У нього відмінні пластика і відчуття тіла, яким володіє бездоганно.

Дмитренко товаришує із молодшим за себе Євгеном Плютою, який як спортсмен, складається під значним його впливом і, за одностайними прогнозами прискіпливих фахівців, незабаром також обіцяє вийти на найвищі щаблі у світовій еліті фігуристів.

Міжнародний політичний авторитет України, як незалежної держави, рівноправного члена світової співдружности, формується не лише у політичній, економічній чи військовій сферах, але й у значній мірі в царині культури спорту. Українські фігуристи, які завоювали найвищі нагороди на чемпіонаті у Гельсінкі, викликали значне зростання зацікавлености у світі нашою державою. Побажаємо ж їм успіхів.

Яр. Климовський

ВОЛОДИМИР БЛАВАЦЬКИЙ

IV

Блавацький не меншого рівня був актором. Зенітом мужеських ролей є Гамлет, так як жіночих — Офелія. Це акторська мрія мрій. Відомо — Блавацький перший український Гамлет. Виконувати ролю Гамлета не вистачає поставити акцент виключно на акторську гру. Актор, що виконує ролю Гамлета повинен вглянути в епоху, в якій представлено сценічну дію і то під багатьма поглядами. В нашому випадку в першу чергу повинен бути познайомлений із навколишніми умовами, докладніше із середовищем тогочасного данського королівського двору та цілим своїм єством увійти в отой антураж, щоб сценічним рухом, мімікою і словом та поведінкою королевича створити персонаж Гамлета. Виходить, що труд, зв'язаний з ролею Гамлета нелегкий. Недаром Блавацький говорив: „Я вложив у свою ролю всю свою душу, ввесь акторський хист і досвід та довгі місяці важкої, муравлиної праці". Прем'єра „Гамлета" у Львові відбулась 21-го вересня 1943 року. Цю виставу ще повторено 18 разів при вщерть виповнених залях.

Знаменитий театральний критик д-р Іван Німчук у „Краківських вістях" писав: „Вчорашня вистава „Гамлета" мала всі ознаки великої прем'єри. Театр виповнений ущерть, настрій повний очікування. Коли ж почалася вистава, то з розвитком драматичної акції на сцені зростала й напруга серед глядачів, яка виявилась остаточно в їх спонтанній овації для всього акторського ансамблю, зокрема для виконавця головної партії дир. В. Блавацького та для режисера Й. Гірняка... Свою рецензію він закінчив так: Львівський Театр, зваживши його мистецькі можливості, зробив максимум зусилля, даючи таку виставу „Гамлета", яка приносить йому справді велику честь і славу".

Про виставу „Гамлета" у Львові широко писала преса по всій Україні, писали про неї і чужі газети. В німецькому офіціозі про українську прапрем'єру „Гамлета" писав критик д-р Ґ. Гавсвальд у „Lemberger Zeitung" і „Krakauer Zeitung": „У Львівському Оперному Театрі йде на сцені Шекспірів „Гамлет" українською мовою. ...Психологічна лінія в розвитку характерів була випрацювана якнайщасливіше. ... Титульну ролю креував із зворушливою і переконливою силою Володимир Блавацький. За ним можна було прослідити, як з глибин душевних почувань росте трагічний зав'язок і гарно відданим вимовним почуттям вирізьблюється істота героя. ...

• • •

Після небувалого режисерського й акторського осягу-тріюмфу, яким завершив 25-річчя театральної діяльности, Блавацький спасаючи життя, покинув рідну землю і подався з горсткою театральної братії в незнане. В німецькому промисловому місті Ґабльонц, у фабриці одного з родів зброї вперше в своєму житті тендітний Блавацький працював фізично, виснажаючись аж до перевтоми.

Із закінченням Другої світової війни, він опинився в Авґсбурґу. Зорганізувавши театральний ансамбль, він своїми виставами приносив духовний корм для українських таборян. Але тут „доброзичливі землячки", маючи якусь нічим необосновану відразу до Блавацького, жорстоко мстилися на ньому, зробивши донос до відповідних властей, у висліді чого, Блавацький із усіми акторами опинився без даху над головою та без шматка хліба. Серед акторів були пластуни. Вони своєю пластовою проворністю роздобули десь брезент і поблизу табору розставили шатра, що правили акторам за помешкання. У таких умовах жив Блавацький із своїми акторами доки за допомогою впливових осіб він дістався до Реґенсбурґу. На щастя, там була відповідна театральна заля, в якій Блавацький, доповнивши театральний ансамбль, ставив ряд цікавих п'єс і музичних спектаклів. У найкращому Ді-Пі таборі, в якому проживало 7,000 людей діяв найкращий український театральний ансамбль.

Коли німецькі актори в Мюнхені кінчили свої відпочинкові вакації, ансамбль Блавацького кінчив свої гостинні виступи в їхній театральній залі. На „Антіґону" у виконанні Ансамблю Блавацького прийшли всі німецькі актори та з великою цікавістю слідкували за сценічною дією, бо „Антіґона" Ануї була в їхньому репертуарі й тому зайвий був для них перекладчик. Як закінчилась вистава, німецькі актори, не йняли віри та не могли вийти з дива, що якийсь український театр з Ді-Пі табору поставив „Антіґону" краще від них під кожним поглядом — акторським, режисерським і сценографічним. Після вистави, німецькі актори на чолі з їхнім директором поздоровляли з великим успіхом режисера Блавацького, сценографа Клеха та окремих виконавців „Антіґони".

Директор німецького театру в розмові з Блавацьким розпитував його про майбутні пляни, так, що виглядало, що він дуже радо був би заанґажував Блавацького до свого театру. Так виглядало, бо директор німецького театру постійно стежив чи хтось не підслухує конверсації. Очевидно, що Блавацький не був би залишив своїх акторів.

• • •

У ЗСА, Блавацький враз із акторами поселився у Філядельфії. Після щоденної виснажливої фізичної праці, до якої не звикли, ще треба було йти на дві, три години на проби.

Як на рідній землі „Батурин" мав величезний успіх, так у Філядельфії навпаки, — ні. Інші вистави мали сякий-такий успіх. Правда, Блавацького неуспіх „Батурина" занепокоїв, але він не здавався. Працював над іншими

(Закінчення на стор. 6)

Відзначено 75-ліття IV Універсалу

Дня 22-го січня українці Вашінґтону й околиць відзначили 75-ту річницю проголошення Центральною Радою Четвертого Універсалу про незалежність України з участю двох визначних політичних діячів — колишнього екзильного президента Української Народної Республіки Миколи Плав'юка і амбасадора України у Вашінґтоні д-ра Олега Білоруса. Ініціятором цього свята, яке відбулось у приміщенні катедрального собору Української Православної Церкви в Сілвер Спрінґу, було Товариство українських професіоналістів – вашінґтонська група. Свято відкрила голова Товариства Ліда Чопівська-Бенсон, за головування якої ця організація влаштувала кілька українсько-американських форумів і конференцій, і представила головного промовця, колишнього екзильного президента УНР Миколу Плав'юка.

Промовець на початку своєї доповіді підкреслив, що Четвертий Універсал з 22-го січня 1918 року важливий тим, що він був початком відновлення державницького мислення українців у нові часи і усвідомлення, що за свою незалежність треба боротись. Це неправда, говорив він, що відновлення української незалежности 24-го серпня 1991 року — це безкровний процес. На шляху до цієї дати український народ зазнав багато кривавих втрат.

Державний центр УНР в екзилі, говорив далі М. Плав'юк, виконав з честю доручення Трудового Конгресу УНР з 1920 року — продовжувати боротьбу за незалежну демократичну українську державу, поки не буде здійснена ця мета. 24-го серпня 1991 року Верховна Рада України здійснила цю мету, проголосивши незалежність України, а 1-го грудня того ж року український народ підтвердив те рішення у всенародному голосуванні. Після того Державний центр УНР в екзилі не бачив потреби дальшого свого існування і прийняв рішення про самоліквідацію. В січні минулого року представники Державного центру передали свої повноваження вільно вибраному президентові України Леонідові Кравчукові і Верховній Раді України.

Але довголітня колоніяльна політика Москви залишила на Україні жахливі наслідки, які треба ліквідувати, щоб закріпити і розбудувати українську державу. Україну треба вивести з економічної кризи, яку спричинила совєтська централізація і мілітаризація господарства. З цієї кризи не виведуть Україну ні ЗСА, ні Західня Европа, її мусить ліквідувати сам український народ своєю працею. Ринкова система є жорстока, і перехід до неї важкий, він вимагає від народу терпеливости, самодисципліни і віри, що кризу можна подолати. Український народ треба привчати до того, щоб він цінив працю, шанував закони своєї країни і брав на себе відповідальність за її долю. Століття неволі залишили деякі негативні риси в психіці народу, які треба поступово усувати розумним підходом. Ворожі Україні сили намагаються вбити віру нашого народу в краще майбутнє і дестабілізувати становище на Україні. Але теперішні труднощі, підкреслив промовець, не вб'ють віри народу, як не вбили всі лихоліття в минулому.

Українська діяспора, попри свої обов'язки перед своїми країнами, має завдання зберегти українську мову, культуру і традиції, в чому вона може очікувати допомоги від України. Діяспора повинна також утримати сильні українські громади, які переконували б свої уряди, що безпека України є також в їх інтересі.

Після промови колишнього екзильного президента показано на екрані фільм з актів передачі представниками Державного центру своїх повноважень і документів урядові України. Супровідні промови виголосили екзильний президент під час засідання Верховної Ради, а голова Виконавчого органу проф. Іван Самійленко і голова УНРади проф. Михайло Воскобійник — в Маріїнському палаці.

Після показу фільму голова вашінґтонської групи представила амбасадора України д-ра Олега Болоруса і попросила його поділитись з громадою своїми думками.

Д-р Білорус привітав присутніх від президента Кравчука, парляменту і народу України. Акти передачі Державним центром УНР своїх повноважень урядові України назвав він мудрим кроком, який дав підтримку урядові України і який має історичне значення.

Далі д-р Білорус сказав, що за дев'ять місяців свого перебування у Вашінґтоні він поміг укласти ряд корисних для України угод з урядом ЗСА. Він розповів, що під час своєї прощальної зустрічі колишнім президентом Бушем той сказав, що жаліє тільки одного, що не може продовжувати продуктивної співпраці з Україною. Він цитував також американського генерала Ґудпастера, колишнього головнокомандувача військ НАТО, який висловив передбачення, що Україна стане економічним чудом. Такі заяви, зазначив Олег Білорус, свідчать про еволюцію в поглядах американців на Україну.

Д-р Білорус сказав, що діяспора може багато помогти Україні своїм досвідом і кваліфікаціями. Він закликав українських бізнесменів, інженерів та інших професіоналістів ділитись з Україною своїми знанням і талантами. Д-р Білорус висловив надію, що проблема твердої валюти буде розв'язана Україною, бо там знайдено поклади золота, продукція якого через кілька років досягне 500 тонн річно.

Д-р Білорус є оптимістом, він вірить у духовне відродження і щасливе майбутнє українського народу.

Після його доповіді обидва промовці відповідали на запитання присутніх. На запитання, чи Державний центр УНР не зашвидко припинив свою діяльність, колишній екзильний президент сказав, що в потребі нове покоління українців візьме в руки прапор боротьби за свою волю і державність, як це вже не раз було в історії України, бо гін до свободи невмирущий, як і сам український народ.

Д. Корбутяк

Ротарі клюб допомагає Україні

Із допомогових акцій Україні увагу звертає акція щеплення дітей в Україні, започаткована малою групою українських патріотів і фінансована відділами Ротарі клюбу. Ротарі інтернашенел — це харитативна організація основана в Чикаґо в 1905 році. На початок засідання управи відбувались по черзі у кожного з її членів, звідсіля й пішла назва „ротарі". Метою цієї організації є служба людині без огляду на її расу, національність, релігію чи політичну орієнтацію. Сьогодні Ротарі має 1,450,000 членів у 184-ох державах. В Україні діють Ротарі клюби у Львові та Києві. Найбільшу активність виявив Ротарі у світовій боротьбі з поліо для чого створено відділ „Поліо плас" (фінансові ресурси — 245.5 міл. дол.).

Поштовхом до акції щеплення дітей в Україні була візита д-р Івана Ялового, визначного лікаря, колишнього голови Ротарі в Новато, Каліф., у львівських районах України в лютому 1992 року. Там він відкрив жалюгідний стан дітей і прогресуючу епідемію таких хворіб як поліо, дифтерія, левкемія та інші. Д-р Яловий повернувся до Каліфорнії і почав допомогову акцію. Від ляораторії Конно в Торонто, Канада, роздобув 4,500 порцій вакцин, повернувся в Україну і там в Бориславі защепив 4,500 дітей. Сьогодні існує вже організація „Проєкт Україна". Вона створилась із співпраці трьох світових організацій: Ротарі інтернашенел „Поліс плас", Світової організації здоров'я та організації здоров'я при Об'єднаних націях (UNICEF). Завдяки інтенсивній діяльності „Проєкту Україна" та при співпраці відділів Ротарі в Каліфорнії, Швайцарії, Аргентині та Україні — Львів тримав на початку грудня 1992 року 160,000 доз вакцин, 150,000 одноразових шприц, антибіотики, вітаміни, два комп'ютери та медичну літературу. Ринкова вартість вакцин була понад 2 міл. дол. 7-го і 8-го грудня 1992 року у Львові переведено міністерством охорони здоров'я семінар для 160 лікарів західньої України. 7-го грудня відбулася у Львові пресова конференція. Її перебіг був поданий через телевізію на всю Україну.

Ціла ця акція щеплення дітей є в початковій стадії. Захворювання на поліо поширюється і на зльокалізування цієї хвороби потрібно найменше 600,000 вакцин. З огляду на розміри цього проєкту Світова організація здоров'я перебрала цю функцію на себе.

Увесь цей благородний проєкт не був би можливим до здійснення без допомоги Ротарі клюбів та особистої праці д-р Ялового, д-ра Макаревича, інж. Шмотолохи, д-ра Криворучка і інших.

Завдяки їх підприємчивій винахідливості та самопосвяті із невеликого капіталу (10,000 дол. зібраних від неукраїнського громадянства) вони започаткували проєкт ринкової вартости понад 2 міл. дол. Цей проєкт відкрив шлях до масової медичної допомоги дітям у всій Україні, включаючи жертви катастрофи в Чорнобилі.

Ігор Лесик

Через океан — в Україну

Наприкінці минулого року на адресу Львівського Державного Університету ім. Івана Франка із ЗСА прибув надзвичайно цінний вантаж. Старанням Фундації Українського Вільного Університету в ЗСА, яку очолює ректор УВУ проф. Петро Ґой, при посередництві харитативної установи „Сейбр" до фондів Бібліотеки і Архіву Української Діяспори долучено понад 11,000 книг та періодики зібраних за океаном, які допоможуть студентам та науковцям західнього реґіону України глибше пізнати історію, перипетії багаторічної національно-визвольної боротьби, старання різних наукових шкіл, які започатковувалися в Україні, але в силу історичних обставин змушені були розвиватися на чужині.

У 155 пакунках — неоціненні дарунки Наукового Товариства ім. Т. Шевченка (видання різних років НТШ), Українського Конгресового Комітету Америки, Організації Оборони Чотирьох Свобід України, Організації Оборони Лемківщини. Зворушує увага окремих земляків, які розуміють важливість повернення в Україну духових та наукових надбань діяспори. Григорій Цебрій, окрім різних книжок, передав повну збірку „Визвольного Шляху", добродій Олександер Коновал — видання „Молодої України" та видання останніх літ „Нових Днів". Із вдячністю згадуватимуть у Львові Григорія Дякуна, Юрія Мочулу, Василя Скомського, Мирославу Савчак, Володимира Лизогуба, Володимира Папугу, Павла Німця, Петра Гарайду, Лева Галаса, Гілярія Зарицького, Антона Вацлавського, Андрія Філя, Марію Рудницьку, які побажали, щоб періодика і книжки з їхніх власних книгозбірець приносили користь молодій незалежній Україні. На покриття коштів пересилки книжок в Україну щиро згадуємо перших жертводавців М. Рудницьку, яка зложила 300 дол., і Оксану Луцьку — 200 дол.

Актуальні сьогодні також видання Спілки Української Молоді, Пласту, ОДУМ, бо вони допоможуть швидкому налагодженню організованого молодечого життя в Україні.

Деякі видання з першого заокеанського транспорту знайдуть вдячних читачів та дослідників у Києві, Харкові та інших містах України, бо завдяки домовленні УВУ та Міністерства Освіти України при університетських бібліотеках різних міст також будуть створені бібліотеки української діяспори заходами Фундації УВУ. Книжки і періодики та інші бібліотечні матеріяли просимо висилати на подані адреси.

Адреса у Львові: Україна 290001 м. Львів—центр, вул Університетська 1, кім. ч. 349, Координаційний Центр ЛУ-УВУ; адреса в Америці: Self-Reliance, c/o UFU Foundation (biblioteca diaspory), 98 Second Ave., New York, N. Y. 10003; адреса в Англії: SUB c/o M. Haywa, 49 Linden Gardens, London W2 4HG, Great Britain; адреса в Німеччині: Ukrainische Freie Universitat, Pienzenauerstr. 15, 8000 Munchen 80, Germany.

Фундація УВУ

З життя української громади Лос Анджелесу

Коли приглянутись ближче громадській активності українського Лос Анджелесу за останні два місяці, то треба дійти до висновку, що, мимо традиційних „політичних" міжорганізаційних непорозумінь, перечуленого почуття особистої гідности та інших популярних в діяспорі недоліків, громада вже ж таки виявляє живучість. Вона не спить. На доказ цього подаємо короткий огляд імпрез, почавши від 3-го листопада 1992 року до сьогодні:

3-го листопада минулого року в день св. Михаїла, патрона СУМ, місцева сумівська станиця відзначила декілька помітних ювілеїв: річницю Незалежности України, 50-ліття заснування УПА, 100-річчя народин св. п. Патріярха Йосипа Сліпого, 150-ліття народин Миколи Лисенка і 350-ліття народин Пилипа Орлика. Короткі, але змістовні інформації про ці ювілеї доповнили деклямації та бездоганно виконані гуртові співи сумівців.

15-го грудня „Рідна Школа" відзначувала день св. Миколая. Хоч це свято відбувалось у галасливій атмосфері, бо бракувало там шкільної дисципліни, родичі і їхні діти провели час дуже приємно.

16-го січня 1993 року відбулася, заходом Українського Культурного Осередку, в залі УКО традиційна „Маланка" — зустріч з Новим роком. Хоч людей не було багато, забава пройшла в приємній, культурній атмосфері. Оркестра подобалась публіці, але, на мою думку, грала так голосно, немов би всі на залі були глухі.

24-го січня ц. р. Лос Анджелес відзначив, заходом УКО та Відділу УККА, 75-ті роковини проголошення IV-го Універсалу та 50-річчя заснування УПА. Після внесення прапорів, тим разом лише групою сумівців, і після щирої, патріотичної молитви, яку виголосив о. Петро Леськів, святочну промову виголосив Олександер Рівний, голова місцевого Відділу УККА. Він коротко змалював історичну панораму наших визвольних змагань від 1917 до 1923 року, підкресливши їх позитивні аспекти та внутрішні й зовнішні перешкоди в боротьбі за незалежність української держави. Під час Другої світової війни наші визвольні змагання продовжувались в підпіллі з двома окупантами: гітлерівською армією та большевиками. Численні жертви українських патріотів Української Повстанської Армії не пішли надаремно, продовжував промовець. Вони були закріпленням національного духа в народі, без якого переможний вислід референдуму в грудні 1991 року був би неможливий.

Решту програми виповнили гості з України: Фольклорний Театр — Остапа Стахова. Ця група, яка складалася з семи чоловіків та чотирьох жінок виступила з концертом-інсценізацією, присвяченою 50-літтю Української Повстанської Армії. Основою цього концерту були групові або сольові пісні у супроводі двох бандур і скрипки. В репертуар входили народні, повстанські та релігійні (колядки) пісні. Збалянсовані голоси та добру музичну дисципліну публіка сприйняла із захопленням. Поминаючи недоліки формального характеру, групі Остапа Стахова належиться признання за їхню участь у розвитку музичної культури в Україні і в діяспорі.

В останній частині програми академії голова УКО Богдан Стус і голова місцевого Відділу УККА Олександер Рівний роздали почесні грамоти колишнім членам УПА.

Мимо цього, що в громаді є певна кількість людей, яких патріотизм є обмежений до їх особистого „політичного" світогляду і вони демонстративно не з'явились на академії, щоб віддати пошану борцям з ворожими ордами за волю України, заля була вщерть виповнена публікою.

В останньому столітті вирізнились на Україні і цілій Европі своїми голосовими якостями і співочим талантом три вокальні мистці: Олександер Мишуга, Модест Менцінський та Соломія Крушельницька.

31-го березня ц. р. Орися Гунько подала на сходинах громади, зорганізованих Відділом Союзу Українок звіт, в якому вона коротко відтворила мистецьку діяльність Соломії Крушельницької, однієї з найбільших сопрано Европи на початку цього століття. Її професійна діяльність і її осяги є так багаті, що неможливо їх на цьому місці віддзеркалити. Більше про неї буде написано в українських часописах. Покищо подаю лише декілька епізодів з її мистецької діяльности. Дебютувала вона у Львові у „Фавсті" Доніцетті у 1893 році. Студіювала спершу у Львові під керівництвом Мишуги, а опісля в Італії, в Міляні. Виступала з величезним успіхом в низці опер Европи, включно з Києвом, Петербургом та Варшавою. Вона виступала також в Єгипті та Північній і Південній Америці (Аргентина й Чіле). Завдяки Соломії опера Пуччіні „Мадам Батерфляй" ввійшла в світовий репертуар. Прем'єра цієї опери була провалилась. В театрі „Ля Скаля" в Міляні вона зачаровувала публіку своїм голосом в багатьох операх. Часто виконувала українські пісні під власний фортепіяновий супровід. Всюди вона наголошувала свою українську приналежність. Василь Стефаник та Іван Франко були її близькими друзями. Платівки Соломії, наспівані близько 1906 року, належать „до найрідших та найцінніших серед грамофонних унікатів" — писав А. Рудницький, відомий український музикознавець.

Завдяки Олі Самокіш публіка мала змогу почути декілька зразків співу Соломії, записаних на грамофонній пластинці. Мимо поганих технічних якостей звуку (в тих часах техніка запису була в початках), можна було відчути велич її голосу: незвичайно широкий діяпазон (засяг тонів), велику техніку співу та абсолютно зрівноважений тембр у всіх регістрах голосу.

Вкінці треба відзначити вийняткову самопосвяту та працьовитість членок Марійської Дружини при церкві Різдва Пречистої Діви Марії. Доходи цієї організації є оперті не на пожертвах громадянства, а на важкій праці жінок в кухні. Гроші із розпроданого печива і страв Марійська Дружина використовує на потреби місцевої Церкви, підтримку Духовної Семінарії в Сао Павльо (Бразилія), допомогу жертвам катастрофи в Чорнобилі, монастиреві св. Йосафата у Львові і т. п. більші імпрези були: показ моди 15-го листопада, та Різдвяний обід, 10-го січня ц. р. Головою цієї організації є Єва Гевко, жінка надзвичайного характеру, шанована всією громадою при УКП в Лос Анджелесі.

Характерною рисою діяльности нашої громади є відсутність середньої генерації у проводах місцевих організацій. Сеньйори підтримують активність громадського життя останками сил і дійшли до такого стану, що їх дальша праця буде фізично неможлива. Тому є необхідним, щоб в інтересі добра української громади в Лос Анджелесі у суспільну працю включились середня і молода генерації. Мусимо всі подумати над тим, щоб у майбутньому наша громада не втопилась в інтернаціональному американському середовищі.

Ігор Лесик

Мистець М. Попов у Рочестері

Українська громада в Рочестері мала змогу ознайомитися з творчістю харківського мистця Михайла Попова. 13-го грудня 1992 року відбулася виставка його картин у залі церкви св. Йосафата.

Мистець Михайло Попов.

Творчість М. Попова „сповнена стихійною силою почувань мистця та народних вірувань... любов'ю до свого народу і його звичаїв", — так писала про творчість М. Попова мистецтвознавець Дарія Даревич під час виставки його картин в ґалерії Української Мистецької Фундації в Канаді 1990 року. І дійсно, таємничі картини цього мистця сповнені любов'ю до українського фолкльору, пісні, а особливо до переказів і вірувань селян Слобідської України, де він народився і ріс. Сила його кольорів і таємничий переказ його душі формами містерій нереального, чародійного світу творять унікальний образ загадкового експресіонізму, який, на жаль, лишається не завжди зрозумілий аматорській публіці.

Приїхав Михайло Попов в Рочестер на запрошення д-р Олени Булґак і проф. Фреда Шермана. Завдяки їм мистець познайомився з ґалеріями, музеями та людьми мистецького світу. Спряли в улаштуванні виставки інж. Любомир Шміґель, проф. Євген Лилак а інші члени Товариства Українських Підприємців і Професіоналістів.

Будучи в ЗСА М. Попов тиждень був у Вашінґтоні, де відвідав ґалерії і музеї столиці. Спряли йому в тому Орися Пилишенко і Марта Перейма. І в Рочестері, і у Вашінґтоні М. Попов виконав серію портретів українських і американських громадських діячів, підприємців і любителів мистецтва. 29-го січня М. Попов переїхав у Канаду.

Володимир Пилишенко

У ВІВТОРОК, 2-ГО БЕРЕЗНЯ, озброєні бандити обстріляли з обох боків дороги шкільний автобус у південно-африканській провінції Наталь. У висліді нападу шестеро дітей було вбито і шестеро поранено. Провінція Наталь залишається місцем постійних кривавих сутичок між бойовиками Африканського національного конгресу і зулуської партії Інката.

Св. п. В. Шкляр

Св. п. Володимир Шкляр.

У четвер, 28-го січня, у Садбурі, Онтаріо, Канада, помер Володимир Шкляр.

Народився В. Шкляр 25-го вересня 1916 року в селі Сидорів Гусятинського району Тернопільської области в родині Семена і Євдокії.

Нелегким було дитинство і юність Володимира. Коли йому виповнилося півтора року, померла його мама, і батько одружився вдруге. Малого Володимира виховувала старша сестра Пелагія, яка мала тоді 15 років. Але згодом померла сестра Пелагія, брати Мирон, Петро та Михайло, і Володимир змушений був пробивати собі дорогу сам. Закінчивши школу, працював у повітовому Союзі кооператив у Копичинцях. 13-го лютого 1943 року одружився зі Стефанією Багрій. 2-го лютого 1944 року в них народився син Олександер Квітослав.

Коли синові минуло п'ять тижнів, молоде подружжя змушене було залишити його з батьками Стефанії і втікати на Захід, щоб не потрапити до рук більшевиків. Доля закинула їх до Австрії. Важкими були перші кроки на чужій землі — довелося зазнати і голоду, і холоду. А тут ще одна родинна трагедія: прийшла вістка, що помер на шкарлятину синочок Олександер, якому було лише півтора року.

На початку жовтня 1948 року подружжя переїхало до Канади. Володимир працював на фабриці і зразу ж активно включився у громадське життя: став членом 439-го Відділу УНСоюзу, УНО, Стрілецької громади, головою місцевого Відділу КУК, української кредитової кооперативи, членом парафії української католицької церкви св. Покрови та інших організацій. Працював для українського народу ще вдома, на Україні, і хотів внести свій вклад і тут, на еміграції. Все життя мріяв ще хоч раз побачити Україну, поклонитися рідній землі, але тяжка недуга вісім років не давала змоги здійснити давню мрію — побувати на Батьківщині.

Св. п. В. Шкляр любив своїх дітей, дружину і допомагав родині в краю. Він залишив у смутку дружину Стефанію, дітей Ірину з чоловіком Джимом, сина Євгена з дружиною Даймел, двоє внуків — Адама і Адріяна, родину в Канаді, Америці, Арґентині та інших країнах.

Діяльність Товариства Української Мови ім. Шевченка в Чикаґо

В Чикаґо існує товариство, про яке широкий загал громадянства дуже мало знає. А товариство це, за два з половиною років свого існування, виконало й продовжує виконувати надзвичайно важливу працю. Маю на увазі Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка, що було створене в 1990 році при Товаристві Сприяння Рухові. В часі, коли допомога діяспори Україні заторкує різні сектори життя країни та здійснюється різними шляхами, ТУМ вибрало собі ділянку просвітницьку — забезпечення осередків ТУМ в Україні літературою. Друковані матеріяли, що їх систематично висилає ТУМ, охоплюють книжки, журнали, белетристику, літературу для дітей та молоді, шкільні підручники, альманахи, наукові видання. Це на 98 відсотків матеріяли, що були видані в діяспорі, отже висліди свобідної, не обмеженої ніякими цензурами, творчости, себто такої, що до неї населення України впродовж довгих десятиліть не мало доступу. Цей скарб друкованого слова становить для осередків ТУМ в Україні, особливо у східніх її областях, незрівняний засів для посиленого зацікавлення громадянства українською мовою й культурою, а тим самим засіб боротьби із глибокозакоріненими наслідками тотальної русифікації в цих областях.

Проф. Віра Боднарук (з хлібом у руках) під час зустрічі з активістами ТУМ та інших демократичних організацій у Полтаві.

Щоб приблизно ознайомитися з обсягом праці Чикаґського ТУМ, варто глянути на деякі числа. За два з половиною років було вислано 132 пачки друкованої літератури, вагою по 65 фунтів, до 33 осередків ТУМ, переважна більшість яких знаходиться на східніх теренах України. Крім того, було передано в Україну диктофони, адептори, чисті касети й друкарську машинку. Книжки, що їх висилає товариство — в більшості подаровані, а шкільні підручники, „Історія України", касети дитячих казок і пісень, шкільне та канцелярійне приладдя та апаратура були закуплені із фондів товариства. На ці фонди складаються членські внески та пожертви від осіб доброї волі та деяких організацій. Досі всі посилки дійшли до місця призначення, а про живе зацікавлення тією літературою в Україні свідчать листи від осередків ТУМ, як також відгомін цієї акції у пресі. Ось що пише В. Білецький, голова ТУМ Донеччини, у „Східньому Часописі", що виходить у Донецькому: „Те, що надсилається, має велике виховне та пізнавальне значення. Ми знайомимося не тільки з газетами й журналами, що виходять українською мовою за кордоном, але дізнаємося про десятки видавничих потуг, про солідні наукові центри, про збереження й розвій української культури поза Україною. Треба найкраще розпорядитися цією літературою, — щоб її побачило найширше коло читачів. Тому в Кіровограді вирішено літературу від Чикаґського ТУМ передати на кафедри вузів, а ми в Донецьку в першу річницю незалежности України влаштували в обласній бібліотеці виставку переданих нам книг. Її успіх та непідробна цікавість, з якою донеччани потяглися до друкованого українського слова, що з'явилося в ЗСА і Канаді, Европі й Австралії, Латинській Америці, інших замлях, спонукало нас зорганізувати разом з обласною бібліотекою постійно діючу виставку — читальню закордонної української книги. Приходьте — не пожалкуєте".

Для всестороннього насвітлення праці Чикаґського ТУМ доводиться згадати ще й ті почини, що їх товариство спонсорувало для місцевої української громади, а саме: в жовтні 1990 року відбулася дводенна конференція „Сучасна Україна і молодь у діяспорі", в листопаді 1991 року дуже оригінальна імпреза, скерована на дітей — „Поклін мові", а в лютому 1992 року був висвітлений фільм „Голод-33". Крім того, товариство спонсорувало наступні доповіді: дві доповіді про наслідки Чорнобильської аварії — академіка Д. Гродзинського і д-ра Н. Преображенської, доповідь мистецтвознавця Д. Степовика, а також концерт скрипаля й композитора Кирила Стеценка.

Хто ж стоїть за цими всіма акціями? Душею Чикаґського ТУМ є його енергійна голова й засновниця — проф. Віра Боднарук та її чоловік, д-р Богдан Боднарук, який їй у всьому помагає. Удвох вони відбули вже аж три подорожі в Україну, відвідуючи кожного разу численні осередки ТУМ по всій країні. Дуже сумлінно й віддано ставляться до праці також усі члени управи товариства. В часі, коли у діяспорній пресі часто заторкують справу допомоги Україні, праця Чикаґського ТУМ може послужити прикладом, як така допомога може бути проведена доцільно й успішно.

Оксана Роздольська

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого дорогого
ЧОЛОВІКА, БАТЬКА І ДІДУСЯ

св. п.

Євгена Луцького

будуть відслужені

СЛУЖБИ БОЖІ

в церквах:
у Львові; в Лурді; в Римі - Студіоні;
в Гантері, Н. Й. - в церкві св. Івана Хрестителя;
в Ню Йорку - в церкві св. Юра,
у вівторок, 9-го лютого 1993 року
о год. 9-ій ранку.

Про молитви за спокій душі покійного просять —
ОКСАНА — дружина
ДІТИ І ВНУКИ

Ділимося сумною вісткою, що 2-го лютого 1993 року відійшов у вічність на 89-му році життя
наш дорогий
ВУЙКО
бл. п. мґр

Омелян Ґрубський

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 6-го лютого 1993 р. в храмі св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а опісля на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Щиро дякуємо о. Михайлові Вівчареві за похоронні відправи і Михайлові Стащишинові за гарні співи.

Всім учасникам похорону висловлюємо щиру подяку за квіти, молитви, співчуття і пожертви на Святі Літургії.

Особлива подяка Несторові Баснякові за щирі прощальні слова над тілом покійного.

Також дякуємо Маріянові Кормилові, який з рамени ООЧСУ в пам'ять покійного перевів збірку на книжки в Україну. На цю ціль зібрано 190.00 дол.

Щиро дякуємо таким жертводавцям: Теодор Чіх, Маріян Кормило, Теофіль Клебан, 76-ий Відділ УНС, Іван Ґенсьор, Степан Кметь, Михайло Дзіман, Павло Батьків, Андрій Андрейок, Володимир Боярський, Михайло Бобівський, Роман Бойко, Борис Процюк, Нестор Басняк, Мирослав Роговський, Віра і Богдан Роговські.

Похоронному заведенню „Литвин і Литвин" даємо належне признання за солідне переведення похорону.

Залишені в смутку:
сестрінка — ВІРА РОГОВСЬКА з родиною
братанка — ДАРІЯ ПЛОЩАНСЬКА
та близька і дальша родина в Україні і Польщі

ВЕРХОВНИЙ СУД ЗСА виніс одноголосне рішення, що федеральний суд неправильно позбавив чинности перерозподілу околиць голосування стейтовою леґіслятурою в Огайо. Це рішення Верховного суду у вівторок, 2-го березня, значно підкреслило силу стейтів у переорганізуванні своїх дільниць голосування.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
ОКРУГИ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 21-го березня 1993 р., о год. 2-ій по пол.
в St. Michael's Church Hall
114 S. Chestnut Street, SHENANDOAH, Pa.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати та по два делеґати наступних Відділів

Фраквілл, 242, 382	**Мт. Кармел, 2**
Фріленд, 429	**Шамокін, 1**
Магоней Сиґі, 305	**Шенандога, 98**
Мек Аду, 7	**Ст. Клер, 9, 31**
Майнерсвілл, 78, 129	**Лігайтон, 389**

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів
5. Звіт Уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного касира УНСоюзу ОЛЕКСАНДРА Ю. БЛАГІТКИ
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У зборах візьме участь

Олександер Ю. Благітка, головний касир УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ

Йосиф Чабан, голова
Адольф Словік, касир **Галина Словік, секретар**

Йосиф Сидор, почесний голова

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу
РОЧЕСТЕР, Н. Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в суботу, 27-го березня 1993 р., о год. 2:30 по пол.
в залі церкви св. Йосафата
940 Ridge Rd. East, ROCHESTER, N.Y.

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати та по два делеґати наступних Відділів

36, 43, 66, 217, 285, 316, 343, 367, 437

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо

ПРОГРАМА НАРАД

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово головного радного УНСоюзу ВОЛОДИМИРА КОРЧИНСЬКОГО
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьме участь

Володимир Корчинський, гол. радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ

Петро Дзюба, голова
Дмитро Пристай, секретар **Марія Сверида, касир**

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ЧИТАЧІ „СВОБОДИ"!

Звертаємося до вас з великим проханням допомогти нам скомплектувати Альманахи УНСоюзу. Це найстарший український альманах, що виходив і виходить в Америці.

Нам бракують такі роки: 1897, 1901, 1902, 1903, 1906, 1921.

Якщо хтось з читачів мав би такі числа, просимо ласкаво надіслати нам, а ми готові за них заплатити бажану ціну, або дозволити нам зробити копії з них.

Редакція „СВОБОДИ"

Звертаємося з проханням до кожного, хто мав би якісь інформації про долю АМЕРИКАНСЬКОГО ВІЙСЬКОВОГО ПЕРСОНАЛУ, ВІЙСЬКОВО-ПОЛОНЕНИХ або ТИХ, ЩО ЗАГИНУЛИ НА ТЕРИТОРІЇ КОЛ. СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ — телефонувати на число: (703) 325-1752; факс: (703) 325-1759, або написати на адресу:

TASK FORCE RUSSIA, ATTN: DAPE-ZB-TFR-H
200 Stovall Street, Alexandria, VA 22332-0004

Під патронатом
СВІТОВОГО КОНҐРЕСУ ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ І УКРАЇНСЬКОГО ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОГО КЛЮБУ У НЮ ЙОРКУ
ФІЛЬМ **„УКРАЇНА в ОГНІ"**

який охоплює все минуле України — від княжої доби до сьогодні, знаходиться в кінцевій фазі продукції.

Однак фільм вимагає для закінчення додаткових фондів. Просимо наше громадянство допомогти нам фінансово закінчити фільм.

Фільм „Україна в Огні" — це найбільша сила, яка покаже в правдивому світлі живий образ України. Даймо змогу, щоб фільм був в бібліотеках, університетах і наша молодь мала доступ до нього, який заступить голокост України.

Імена жертводавців будуть відзначені у фільмі та у пресі.

Пожертви можна відтягати від податку, виписуючи чеки на Ukrainian Art and Literary Club, N.Y. (U.V.O.)

Пожертви просимо висилати на адресу: FILM FUND for "UKRAJINA V OHNI", No. of Account 9965, Self Reliance (N.Y.) FCU, 108 Second Ave., New York, N.Y. 10003

Ярослав Кулинич, *фільмовий продуцент*

У ВАШІНҐТОНІ ВІДБУЛИСЯ зізнання перед Сенатською комісією праці і людських засобів, яку очолює сенатор Говард Меценбаум, демократ з Огайо, колишніх працівників різних фірм, які обіцяли своїм пенсіонерам охорону здоров'я на ціле життя, а тепер ламають свої обіцянки. Згідно з опитами 1,380 працедавців, що їх перевела фірма А. Фостер Гіґґінс, 65 відсотків з них в останніх двох роках переробили чи змінили охорону здоров'я для своїх пенсіонерів, або плянують це зробити цими днями. Один відсоток із опитуваних фірм зовсім зліквідували охорону здоров'я для своїх теперішніх пенсіонерів, а шість відсотків зліквідувало таку охорону для майбутніх пенсіонерів.

Володимир Блавацький

(Закінчення зі стор. 2)

позиціями репертуару. Із своїм ансамблем виїздив навіть до Канади.

Борис Берест з нагоди вистави „Я і моя сестра" в Ню Йорку, закінчив відгук на цей спектакль у „Свободі" з 18-го березня 1952 року такими словами: „Колектив театру має всі передумови, щоб неухильно і впевнено прямувати до нових перемог на тернистій ниві українського театрального мистецтва". Так воно здавалось назовні, каже Володимир Шашаровський у своїй 20-сторінковій статті в книзі „Наш Театр". А насправді актори Блавацького прямо вмлівали з виснаження, про що не здавали собі справи ні глядачі, ні рецензенти. Актори поволі втрачали сили, а деякі догоряли, догоряв і їхній керівник Володимир Блавацький". Все таки до краю хворобою виснажений Блавацький, ще відновивши „Землю" відіграв її у Філядельфії 27-го вересня 1952 року і 25-го жовтня 1952 року та 6-го грудня того ж року ставив ще в Ню Йорку останню прем'єру „Невідомий воїн", П. Рейналя, трагедію на три дії у сценічному оформленні Володислава Клеха. Рештками сил відвідує ще Торонто із „Землею" та Клівленд із „Я і моя сестра". Повернувся він з того останнього турне вже цілковито хворий, а в січні 1953 року на сам Свят-Вечір перестало битись серце великого мистця української сцени. Тіло покійного лежало в театральній залі Громадянського Клюбу, на сцені якого Блавацький виступав. Похорон відбувся величаво при великому здвизі людей. Поставлено Блавацькому пам'ятник на цвинтарі Факс Чейс у Філядельфії коштом акторів із вистав у ЗСА і Канаді та датків окремих громадян.

Не раз ввижається Гамлет-Блавацький і вчуваються його ледь чутні, але виразні слова, що доходять до нашої свідомости, тим більше, що їх свого часу ми чули та вглиблювались у них, дякуючи за увагу нашому театральному батькові. Ось його слова: „З глибокою повагою згадую прямо геройську самопожертву моїх співробітників, які охоплені одним почуванням, не жаліли ні свого здоров'я, ні сил для однієї мети — мистецького росту театру".

Американський...

(Закінчення зі стор. 2)

тільки пляни й перевірку, а монтаж відбувався в іншому місці. Директор Балґак вірить, що вони знайдуть закордонних покупців на свої „повітряні омнібуси", бо їхня продукція буде дешевшою від інших европейських держав.

Не договорившися з Росією про розподіл Чорноморської фльоти, цю справу відкладено аж до 1995 року.

Українські здоровельні офіціози кажуть, що після Чорнобильської катастрофи вмерло кілька тисяч осіб, а західні експерти твер дять, що протягом десятиліть кількість смертних випадків зросте до 10 тисяч. Прокляття Чорнобиля буде з незалежною Україною впродовж кількох ґенерацій.

В Донецьку шведський проповідник говорив, що „царем України є Христос", але для багатьох мешканців цього міста божком надалі залишився Ленін. У Донецьку, вугільному басейні, нині живе 22 відсотки росіян, яких в Україні 11 мільйонів.

Згадуючи про ліквідацію Москвою Греко-Католицької Церкви в Західній Україні, автор розповідає про перепоховання Патріярха Йосифа і подає великий знімок. Мільйони осіб віддали шану минулого серпня Йосифові, Кардиналові Сліпому, в катедрі св. Юра. Його тлінні останки привезено з Риму, де він помер. Він був національним героєм, що провів 18 років зі свого 92-річного життя в ҐУЛаґах тільки тому, що боровся за самостійність України і автономію своєї Церкви, каже автор репортажу.

Автор закінчує свій репортаж сподіванням, що почуття власної гідности допоможе українцям у розбудові незалежної держави, яку вони здобули.

Українські...

(Закінчення зі стор. 1)

Ескізи вечірнього одягу Е. Тріски.

год. вечора, — розповідає Е. Тріска. — Буде представлений жіночий одяг на різні оказії — щоденний, вечірній (сценічно-концертовий) і коктейлевий. Тепер, коли Україна стала незалежною державою, щораз частіше прийдеться видатним жінкам з України презентуватися у світі. Тож кращі з моїх моделей я призначаю саме для тих жінок. Вважаю, що кожна свідома українська людина повинна своїм фахом спричинитися до добра Україні. Тож нехай це буде моїм внеском в загальну справу.

Г.К. — Нам відомо, що програма імпрези буде різноманітною і не обмежиться лише до моделювання.

Е.Т.: — Так, крім показу одягу, в якому братимуть участь Уля Кекіш, Лариса Крупа, Лада Лисняк, Олена Новицька, Валя Харенко та Калина Чолган програма буде збагачена виконанням творів клясичної музики. Виступлять: Оксана Кровицька — сопрано, Калина Чолган — меццо-сопрано, Лариса Крупа — фортепіяно та Юрій Харенко — скрипка. Буде також запропоноване товариське прийняття в заряді жінок-членок Українського Інституту Америки.

Г.К.: — Хто влаштовує цю імпрезу?

Е.Т.: — Влаштуванням її, крім мене, займаються жінки — членки УІА та Фундація Піддержки Дипломатичних Представництв України, а весь дохід призначений на Фонд Українських Амбасад.

На закінчення слід додати, що Е. Тріска бере активну участь в українському громадському житті. Вона була культурно-освітньою референткою 64-го Відділу Союзу Українок Америки в Ню Йорку, організаторкою урочистого святкування 100-річчя від дня народження Соломії Крушельницької на Союзівці, багато праці доклала до Українського Музею в Ню Йорку. Громадську працю поєднувала з фахом — запроєктувала всі строї для вистави „Кам'яний господар" (за Л. Українкою), яку в 1960-ті роки ставив у Ню Йорку та Торонто „Новий театр" під режисурою В. Лисняка. В сукнях, стилізованих Е. Тріскою, виступали знані українські співачки Б. Руденко та Е. Мирошниченко, про що вони з вдячністю згадують в своїх листах до модельєрки.

І. Плющ...

(Закінчення зі стор. 1)

єструвалися 294 депутати і сесія розглянула та затвердила порядок нарад на тиждень. Спочатку плянувалося заслухати доповідь Президента Леоніда Кравчука про становище в Україні та програми внутрішньої і зовнішньої діяльности Президента і Уряду, однак звіт Президента довелося відкласти, оскільки не готовий проєкт бюджету та індикативний плян на 1993 рік. Депутати схвалили деякі зміни і доповнення до Карно-процесуального кодексу і запропонували зауваження до закону про приватизацію житла. На цьому перший день праці сесії ВР України закінчився.

● РОЗШУКИ ●

РОЗШУКУЄТЬСЯ
МИКОЛА МИХАЙЛОВИЧ ОСТАШУК,
знаний фармер в Америці, нар. у Львівській губернії 85 р. тому, брат Михайла Осташука. Писати до його братанки Наталки Корчик з дому Осташук.
Адреса:
УКРАЇНА, 281200
Хмельницька обл.
Із'яславський р-н
село Васьківці
UKRAINE